

Czy wiesz, skąd pochodzi ten cytat?

Cytaty

Cytat 1

Daty urodzenia pierwszego historycznego władcy Pomorza Zachodniego nie udało się historykom ustalić. Nie są też znani jego przodkowie. Rzekomo jako chłopiec przebywał w niemieckiej niewoli. Prawdopodobnie w Merseburgu przyjął chrzest.

Za jego panowania polski władca Bolesław Krzywousty pokonał w wyprawach wojennych w latach 1120–1123 wojska pomorskie i przywrócił zwierzchność Polski nad Pomorzem Zachodnim. Z jego inicjatywy odbyła się też w latach 1123–1128 chrystianizacja kraju. Po nieudanej próbie podjętej w 1123 r. przez Bernarda Hiszpana przeprowadził ją biskup z Bambergu – Otto.

Księstwo Zachodniopomorskie było [...] lennem Polski. Książę składał władcy polskiemu trybut w wysokości 300 grzywien srebra rocznie, a na wypadek wojny był zobowiązany do udzielenia pomocy poprzez wysłanie kontyngentów zbrojnych. Dzięki opiece politycznej polskiego księcia [...] umocnił swą pozycję w stosunku do „republik miejskich, takich jak Wolin i Szczecin. Stolicą Pomorza Zachodniego [...] był Kamień. W 1127 r. książę próbował uniezależnić się od polskiego władcy w oparciu

o pomoc cesarstwa, lecz po zawiązaniu przymierza polsko-duńskiego musiał ponownie uznać zwierzchnictwo Bolesława Krzywoustego.

Cytat 2

Dochodzimy tutaj do problemu dyskutowanego od początku badań: czy jest to dzieło Hinricha Brunsberga? Nie sposób tutaj referować wszystkich argumentów i stanowisk. Trzeba stwierdzić, że po pierwsze, nie mamy żadnych wzmianek źródłowych o osobie architekta kościoła stargardzkiego, po drugie, stylistyczne analogie z jednym potwierdzonym źródłowo jego dziełem – kościołem św. Katarzyny w Brandenburgu – narzucają się jako oczywistość (podobnie zresztą jak z kościołem NMP w Chojnie). Projektant kościoła [...] w Stargardzie niewątpliwie należy do najwybitniejszych architektów swojej epoki (i nie tylko tej epoki); jeśli był on tożsamy z autorem pozostałych dwóch, to najprawdopodobniej nazywał się Brunsberg. A jeśli oba późniejsze dzieła są autorstwa ucznia naśladowującego pomysły swojego nauczyciela, Mistrza Chóru Stargardzkiego? W tym wypadku właśnie jemu należy przypisać dokonanie przełomu stylowego w architekturze Pomorza i stworzenie niezwykle oryginalnego dzieła.

Cytat 3

Obraz sytuacji politycznej między dolną Wisłą a dolną Odrą w kolejnych dekadach XI stulecia jest niejasny. Naszą uwagę zwrócić natomiast musi bardzo wyraźna koincydencja czasowa zachodząca pomiędzy upadkiem władzy pierwszych Piastów nad Bałtykiem, pojawieniem się opisanych powyżej zjawisk czytelnych w źródłach archeologicznych a momentem, w którym po raz pierwszy zapisano w dostępnych nam źródłach nazwę „Pomorzenie”, a co więcej, także informacje o pomorskich książętach. Istnieje w literaturze przedmiotu zasadnicza zgodność co do samej genezy nazwy Pomorze, mającej geograficzny charakter. Jej etymologię potwierdza późniejszy o ponad stulecie przekaz Herborda [...], wskazujący, że chodzi tu o krainę leżącą nad morzem. Sama nazwa pozwala przy tym domyślać się, że do jej wykształcenia doszło w społecznościach zewnętrznych, najpewniej w środowisku polskim. Jest zatem bardzo prawdopodobne, że jej metryka sięgać może czasów pierwszej monarchii piastowskiej [...].

Cytat 4

Najliczniejszą grupę (poza rokiem 1946) stanowili przesiedleńcy z Polski centralnej. Znaczna ich część przybywała na Ziemię Odzyskaną na własną rękę i wybierała miejsce

osiedlenia z godnie z własnym uznaniem, wysyłając uprzednio swego rodzaju zwiadowców. Wobec masowego napływu osadników z Kresów w 1946 r. zabroniono indywidualnego osiedlania się przesiedleńcom z centralnej Polski. Ich osadnictwo mogło się odbywać jedynie w grupach liczących co najmniej 10 rodzin, pierwszeństwo mieli ci, pochodzący z terenów przeludnionych bądź zniszczonych. W kwietniu 1947 r. zakaz cofnięto, nadal pozostawiając jednak liczne warunki: osadnicy mogli otrzymać gospodarstwa bardziej zniszczone, które musieli odbudować własnymi środkami, rodzina musiała liczyć co najmniej 2 osoby zdolne do pracy oraz posiadać jednego konia, jedną krowę i inne niezbędne środki. Tylko w takim przypadku przesiedleńcy mogli liczyć na transport, wyżywienie i opiekę PUR. Gospodarstwa niezniszczone przysługiwały natomiast repatriantom i osadnikom wojskowym.

Na przebieg osadnictwa polskiego w powiecie szczecińskim wpływ miało wiele czynników: przejęcie terytorium powiatu z kilkumiesięcznym opóźnieniem względem reszty Pomorza Zachodniego, istnienie enklawy polickiej, wyłączającej spod osadnictwa największe miejscowości na kolejny rok, a także niezadowalający stan bezpieczeństwa oraz ograniczenia obowiązujące w strefie nadgranicznej.

Cytat 5

Z Pyrzyc udał się [...] do Stargardu, a stamtąd do Kamienia, gdzie znajdował się dwór księcia Warcisława. Tutaj był już pod akcję misyjną grunt przygotowany, gdyż obok księcia Warcisława do przyjęcia chrześcijaństwa namawiała miejscowych Pomorzan również jego żona, która rzekomo od dziecka była chrześcijanką. W czasie pobytu biskupa w Kamieniu zaczęto budowę kościoła. Mająca powstać świątynia została bogato uposażona przez księcia Warcisława, który na dowód całkowitego zerwania z dawną religią i zwyczajami przodków miał odprawić wszystkie swoje dotychczasowe 24 żony i pozostać tylko przy jednej, będącej chrześcijanką.

Trudniej przedstawiała się sprawa nawracania Pomorzan w Wolinie, gdzie były silne wpływy kapłanów pogańskich. Do tego miasta biskup dostał się niepostrzeżenie nocą, gdyż w dzień mogłoby dojść do zaburzeń. Mimo tej ostrożności nazajutrz – na wieść o pobycie biskupa w zamku książęcym – doszło w mieście do wrzenia i dopiero po czynnej interwencji ludzi księcia Warcisława udało się [...] z orszakiem umknąć z Wolina. W czasie ucieczki misjonarz został pobity kijami i tylko obrona Polaków uchroniła go od śmierci w pobliskim bagnie.

Karta konkursowa

Numer cytatu	Numer książki
Cyt. 1	
Cyt. 2	
Cyt. 3	
Cyt. 4	
Cyt. 5	

Imię i nazwisko:

Numer telefonu, adres e-mail:

Bibliografia

1. Boras Zygmunt. Książęta Pomorza Zachodniego. Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 1996.
2. Hejger Maciej. Przekształcenia narodowościowe na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski w latach 1945-1959. Słupsk : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej, 2008.
3. Kozłowski Kazimierz, Podrański Jerzy. Gryfici : książęta Pomorza Zachodniego. Szczecin : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1985.
4. Innowacja i tradycja : Henryk Brunsberg i późnogotycka architektura ceglana Pomorza i Brandenburgii. Chojna : Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne „Terra Incognita” ; Potsdam : Deutsches Kulturforum östliches Europa e.V, 2015. (Biblioteka Rocznika Chojńskiego ; 2)
5. Jarzewicz Jarosław. Architektura średniowieczna Pomorza Zachodniego. Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2019.
6. Piętkowski Piotr.: Biskupstwo pomorskie jako początek biskupstwa kamieńskiego. Wrocław : Wydawnictwo Chronicon, 2015.
7. Pomorze Zachodnie w żywotach Ottona. Przetłumaczył, wstęp i komentarz opracował Jan Wikarjak. Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1979.
8. Rębkowski, Marian. Jak powstało Pomorze? Warszawa : Instytut Archeologii i Etnologii PAN : Muzeum Historii Polski, 2020.
9. Rymar Edward. Rodowód książąt pomorskich. Szczecin : Książnica Pomorska, 2005.
10. Sitarz, Bartosz. Trudne początki. Police : Gmina Police. Urząd Miejski, 2012.
11. Wielkie Pomorze : społeczności i narody : praca monograficzna. Pod redakcją Daniela Kalinowskiego i Adeli Kuik-Kalinowskiej. Gdańsk : Instytut Kaszubski ; Słupsk : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej, 2017.